

Satsningar inom äldreomsorgen, förändrade arbetsvillkor, samt lokalmässiga- och digitala lösningar för framtiden

Förslag till äldrenämndens beslut

1. Satsningar inom äldreomsorgen ska göras enligt social- och omsorgsförvaltningens förslag.
2. Finansiering av satsningarna ska ske inom ramen för äldrenämndens budget.
3. Uppföljning av satsningarna ska redovisas för nämnden i samband med presentation av ekonomiska delårsrapporter.

Ärende

Äldreomsorgen står för ett flertal långsiktiga utmaningar såsom kompetensförsörjning, den demografiska utvecklingen och ett allt mer digitaliserat samhälle.

Under 2021 bedöms äldrenämnden ha ekonomiska förutsättningar att göra satsningar i verksamheten. Satsningarna är till stora delar tillfälliga och mer kortsiktiga men bedöms kunna ha långsiktiga effekter och siktar mot de långsiktiga utmaningarna. Satsningarna kommer att göras inom områdena förändrade arbetsvillkor, lokaler och digitalisering och motsvara drygt 43 miljoner kronor.

Beslutsunderlag:
Tjänsteskrivelse – Rubriken på tjänsteskrivelse.docx

Bakgrund

Äldreomsorgen står för ett flertal långsiktiga utmaningar såsom kompetensförsörjning, den demografiska utvecklingen och ett allt mer digitaliserat samhälle.

Under 2021 bedöms äldrenämnden ha ekonomiska förutsättningar att göra satsningar i verksamheten. Satsningarna är till stora delar tillfälliga och av mer kortsiktiga men bedöms kunna ha långsiktiga effekter och siktar mot de långsiktiga utmaningarna. Satsningarna kommer att göras inom områdena *förändrade arbetsvillkor, lokaler och digitalisering*.

Förändrade arbetsvillkor

Framtida kompetensförsörjning inom vård- och omsorg pekas ut som en av de största utmaningar som nämnden står inför. En avgörande faktor för att attrahera personal till att arbeta inom vård- och omsorg är arbetsvillkoren. För att i praktiken hitta nya lösningar för förändrade och förbättrade arbetsvillkor föreslås att i samverkan med utförare av vård- och omsorg arbeta fram nya metoder och modeller i syfte att förändra arbetsvillkoren.

Satsningen ska genomföras på ett sätt som skapar utrymme för utföraren/arbetsgivaren att planera arbetet på delvis nya sätt. Det ska vara en tydlig utgångspunkt i vad medarbetaren efterfrågar och behöver för ett hållbart arbetsliv.

Det kan vara satsningar som innebär att delade turer tas bort, glesare helgtjänstgöring, ökat inflytande från medarbetaren i schemalagningen mm.

De olika aktiviteter som görs inom ramen för den här satsningen ska genomföras med en tydlig plan för uppföljning och möjlighet till lärande för övriga aktörer inom sektorn. Detta för att satsningen ska skapa förutsättningar för långsiktigt förändrade arbetsvillkor.

Förslag

Satsning	Behov	Kostnad 2021, 2022 (tkr)
Förändrade arbetsvillkor	Skapa förutsättningar för långsiktigt förändrade arbetsvillkor.	20 000

Lokaler som möter framtiden

Målgruppens behov har förändrats över tid liksom arbetssätten inom äldreomsorgen. Det ställer nya krav på utformningen av lokaler.

Det finns kontinuerliga behov av lokalanpassningar för att möta utförarens behov av anpassade lokaler för att få en trivsamt arbetsmiljö och bättre livsvillkor för de äldre. Lokalanpassningar sker kontinuerligt i samverkan mellan förvaltning, utförare och Lejonfastigheter. Utveckling av kommunens verksamhet för att kunna framtidens utmaningar ställer krav på utformningen av lokaler där vård- och omsorg ska bedrivas. Nedanstående satsningar är prioriterade utifrån säkerhet, arbetsmiljö och boendemiljö. För vissa delar tillkommer årliga driftskostnader eller avskrivningskostnader.

Förslag

Satsning	Behov	Kostnad 2021 (tkr)
Utemiljö	Förbättra utemiljön så att de äldre kan vistas utomhus	500
Passersystem	Säkrare hantering av nycklar/taggar. Hindra att obehöriga får tillträde till lokaler. Digitalt passersystem eftersträvas.	1000
Cykelförråd/garage	Fler cyklar och elcyklar används i verksamheterna idag. Behov av utrymme för säker förvaring av cyklar.	1200
Möbler - samlingsal	Större samlingsal totalrenoverad och tänkt att användas för kommunens ändamål. Behov av nya möbler.	600
Utbyggnad av IT-infrastruktur inom särskilt boende - bredband	Behov för den enskilde att själv kunna beställa bredband, tv och tele i sin lägenhet. IT-infrastruktur saknas.	10000

Summa		13 300
--------------	--	---------------

Utemiljö

I samband med att fler avdelningar för personer med demenssjukdom tillkommit i våra boenden så har behovet av trygga utemiljöer ökat. Flera studier visar på att utemiljön främjar hälsan för personer med demenssjukdom. På så sätt vill vi skapa attraktiva utemiljöer som stimulerar de äldre på ett positivt sätt. Behovet av att tillskapa miljöer att träffas utomhus på har blivit väldigt under pandemin.

Passersystem

Flertalet av våra boenden har fått digitala passersystem. Vid uppföljning med verksamhet får vi ofta höra hur tryggare det känns samt hur enklare det är att hantera. Stor omsättning av personal inom äldreomsorgen medför tyvärr ofta att nycklar kommer bort. Med ett passersystem kan man undvika konsekvenserna med en borttappad nyckel. För att skapa en tryggare arbetsmiljö för verksamheten samt enklare hantering av låssystem vill vi satsa vidare på digitala passersystem.

Cykelförråd/garage

I takt med att verksamheten växer, växer även behovet av lokalytor. Som ett resultat av kommunens miljöpolicy används exempelvis fler cyklar och elcyklar inom äldreomsorgen idag vilket gör att brist på säkra förvaringsytor uppstår. Cyklar och framför allt elcyklar ska förvaras på lämpligt ställe där laddning kan ske på ett säkert sätt. Flertalet verksamheter har framfört behov av förvaring av cyklar. Med cykelgarage/cykelförråd kan vi på ett säkert sätt förvara cyklarna utan att för den delen ta ytor i anspråk som idag inte finns eller behövs för verksamheten.

Möbler - samlingshall

På Åleryds vårdboende har Lejonfastigheter i sin underhållsplan ett antal större renoveringar inplanerade. Den gamla aulan, samlingshallen, var ett av dessa projekt. I samband som aulan renoverades utökades användningsområdet för samlingshallen till en träffpunkt och lokal som förvaltningen och kommunen kan nyttja. Aulan är idag renoverad och har förutsättningar för att hålla större sammankomster och möten. Verksamheten har även fått ytterligare ett konferensrum i en del av aulan som kan öppna upp. För att skapa en yta som är attraktiv för såväl verksamheten men även förvaltningen och kommunen finns behov av inköp av funktionella möbler för olika sorters sittningar.

Utbyggnad av IT-infrastruktur inom särskilt boende

För att skapa bättre livsvillkor och trivsamt boendemiljö för de äldre i våra särskilda boenden är det viktigt att uppfylla de krav som alla de flesta har i sitt boende. Bredband och de tjänster som bredbandet för med sig har idag blivit en hygienfaktor i ens hem precis som värme, vatten och el. För detta krävs en

utbyggnad av IT-infrastrukturen i våra boenden. De äldre har idag tillgång till trådlöst internet i våra gemensamhetsytor men det saknas alltför ofta möjlighet att som individ beställa egna tjänster i sin bostad. Vi önskar skapa ett enhetligt utbud i våra äldreboenden där man som blivande eller nuvarande hyresgäst ska ha samma möjlighet oavsett vilket boende man bor på.

Digitalisering

Det är ofta förekommande att hänvisa till att digitaliseringen ska lösa många av områdets framtida utmaningar. För att den omställningen ska vara möjlig behöver förutsättningarna för att införa digitala tjänster vara på plats. Det är flera delar i dessa förutsättningar dels de som mer är kopplade till individer såväl medarbetare som brukare. Dels de som handlar om förutsättningar i de lokaler där vård- och omsorg utförs.

Det pågår för närvarande ett flertal projekt kopplat till digitalisering inom äldreområdet. Fokus för tillkommande satsningar ligger därför på aktiviteter som uppfyller två kriterier. Dels ska de inte tränga undan befintliga projekt, dels ska de ha långsiktiga effekter som skapar nytta i verksamheterna över tid. Satsningarna knyter också an till det kommunala programmet för digital transformation som utgår från SKR:s antagna strategi för digitalisering.

Den består av fyra komponenter som tillsammans möjliggör en effektiv och innovativ välfärd.

- ledning, styrning och organisation
- digital service och till invånare
- digital arkitektur och säkerhet
- tillgång till data och digital infrastruktur

Förslag

Satsning	Behov	Kostnad 2021 (tkr)
450 surfplattor förlängning IT-satsning	Förutsättning för fortsatt arbete i verksamheterna med appar.	2 000
Utbildning i välfärdsteknik	Höja den digitala mognaden hos utförarna. Förbättrade förutsättningar för kommande utveckling.	4 000
Inventering och utökning av larm med fallsensorer.	Befintlig teknik som minskar lidande och allvarliga skador.	500
Tidigareläggande av utbyggnad av välfärdsbroadband	Installation av fler accesspunkter för wifi så att samtliga boendes lägenheter	4 000
Utveckling av Hagdahls	Utökning av möjligheter att visa på tekniska lösningar för att kunna bo kvar hemma längre.	300
Snabbare byte till bärbara datorer inom hemsjukvården.	Fullt utvecklade mobila arbetssätt inom hemsjukvården.	200
Tillgång till data för hemtjänstutförare	En riktad satsning för att tillgängliggöra data för uppföljning och analys för utförarna.	500
Summa digitalisering		10 500

450 surfplattor, förlängning av IT-satsning (digital infrastruktur)

För tre år sedan genomfördes en satsning för att få ut iPads i äldreomsorgen. Denna satsning har gett upphov till mängd olika användningsområden där initiativen och möjligheter att använda olika appar för att förbättra service och kvalitet kommer från verksamheten. Inte minst har dessa varit viktiga under pandemin för att bryta den sociala isoleringen.

Med nya iPads till verksamheterna skapas fortsatta möjligheter att tillämpa och utveckla användningen av mobila enheter och applikationer (appar) inom förvaltningens vård- och omsorgsverksamheter. Den tekniska utvecklingen av nya appar, eller nya versioner av appar, ställer krav på att verksamheterna har en uppdaterad hård- och mjukvara. Det vill säga, de mobila enheterna måste både ha kapacitet och operativsystem som klarar av att hantera de senaste versionerna av de applikationer som används. Förlängningen av IT-satsningen stödjer en fortsatt utveckling med att effektivisera arbetet i verksamheterna och öka kvaliteten för brukarna.

Utbildning i välfärdsteknik (ledning, styrning och organisation)

För att bättre kunna dra nytta av digitaliseringens möjligheter vill förvaltningen stärka den digitala kompetensen i utförarorganisationen genom utbildningar i välfärdsteknik. Medarbetare i verksamheterna med kunskap och kompetens på området kan både fungera som ett tekniskt stöd direkt i det dagliga arbetet och vara en viktig länk för fortsatt digital verksamhetsutveckling inom förvaltningen. Syftet med satsningen är att uppnå en ökad kompetens i välfärdsteknik och en utvecklad förmåga att använda ny digital teknik för att nå verksamheternas mål.

Inventering och utökning av larm med fallsensorer (digital service)

Inom förvaltningens vård- och omsorgsverksamheter används redan idag individuella larm med inbyggda fallsensorer i viss utsträckning. Tekniken är ett viktigt verktyg för att minska lidande och förhindra allvarliga skador. Förvaltningen har fått signaler om att kännedomen om denna typ av larm är relativt låg och därför inte nyttjas i den utsträckning som skulle vara möjligt.

Förvaltningen vill därför skala upp användningen så att tekniken kan erbjudas till fler brukare. Satsningen på larm med fallsensorer omfattar riktad information om larmen, en inventering av behoven samt inköp av ytterligare larm för en ökad livskvalitet för brukarna.

Tidigareläggande av utbyggnad välfärdsbredband (digital infrastruktur och arkitektur)

En väl utbyggd digital infrastruktur är en förutsättning för att verksamheterna ska kunna använda och dra nytta av digitala produkter och tjänster. Infrastrukturen består i huvudsak av två delar: ett fast bredbandsnätverk (fiber) och ett trådlöst nät (WiFi). Det trådlösa nätet stödjer användningen av mobila enheter och har byggts ut successivt. Förvaltningen har sedan tidigare planerat en fortsatt utbyggnad och vill nu tidigarelägga utbyggnaden av det trådlösa

nätet för att ge verksamheterna möjlighet att bättre kunna använda digitala enheter och tjänster.

Utveckling av visningsmiljö för digitala lösningar i Hagdahlska huset - seniorcenter (digital service)

Till visningsmiljön på Hagdahlska huset vill förvaltningen komplettera med mer teknik som vänder sig till målgruppen seniorer. Genom att låta äldre titta på och testa tekniska lösningar ökar kunskapen kring möjligheterna att använda tekniska hjälpmedel för en ökad trygghet och möjlighet att bo kvar hemma längre.

Snabbare byte till bärbara datorer för hemsjukvården (digital infrastruktur)

För att ytterligare stödja ett mobilt arbetssätt inom hemsjukvården vill förvaltningen satsa på att fullt ut ersätta stationära datorer med bärbara datorer i verksamheten. Arbetet pågår redan, men satsningen skulle innebära ett påskyndande av processen. Satsningen innebär en effektivisering och en förenkling för den legitimerade personalen.

Tillgång till data för hemtjänstutförare (ledning, styrning och organisation)

Idag rapporteras merparten av hemtjänstinsatserna i ett tid- och insatsregistreringssystem (TES). Utförarna har tillgång till enklare rapporter där de kan följa utvecklingen. Rapporterna erbjuder dock endast begränsade möjligheter till analys och uppföljning och skulle kunna utvecklas med hjälp av kommunens beslutsstöd QlikSense. Det skulle ge utförarna förbättrade möjligheter att arbeta med ständiga kvalitetsförbättringar.

Ekonomiska konsekvenser

Satsningarna ryms inom äldrenämndens budget. Dock finns en osäkerhet i hur mycket av pengarna som kommer att omsättas då verksamheterna under en längre tid har haft ett hårt tryck med anledning av pandemin.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

Förhandling enligt 11 § medbestämmandelagen har genomförts den 14 juni 2021.

Social- och omsorgsförvaltningen

Linda Ljungqvist

Beslutet skickas till:
Klicka här för att ange text.